

Bevel-brief

CORNELIUS - RICHARDUS - ANTONIUS
VAN BOMMEL,

DOOR DE GRATIE GODS EN VAN DEN
APOSTOLISCHEN STOEL,

BISSCHOP VAN LUIK,

Aan de Geestelijkheid en aan de Geloovigen van ons Bisdom zegen en zaligheid in den Heere!

Wel beminde Broeders!

Is er, zedert dat ons de goddelijke voorzienigheid het bestuur van het bisdom van Luik heeft toevertrouwd iets dat ons ter harte is gegaan, dan is het voorzeeker de oprigting der eerste afdeling van ons Seminarie. Wij hebben dezelve altoos, met diepe overtuiging als het krachtigste middel beschouwd, niet alleen om grondige studiën onder de geestelijken te doen herleven, maar ook om waardige priesters te vormen, die God en zijner kerk van harte zijn toegedaan. Daar boezemt men, volgens de schoone bemerking der H. Kerkvergadering van Trente, den jongen Samuels der nieuwe wet van hunne tederste jeugd af, de liefde en de beoefening van alle die deugden in, welke eigen zijn aan den staat, dien zij verlangen te omhelzen. Daar roeit men uit hunne harten het vuige eigenbelang, de eerezucht, de zotte eigenliefde, alvorens deze ondeugden er in wortel hebben kunnen schieten. Daar ontvlamt men ze met heiligen ijver voor het algemeen belang, door hun denkvermogen uittebreiden, en hunne gedachten al zachtjens boven den engen kring der gewone denkwijze, hoger op te voeren. Daar word, met één woord, die ernstige geestelijke opvoeding begonnen, welke naderhand op de hogere studiën tot stand gebragt zijnde, het bisdom bevolken moet met mannen volgens God's hart die groot van karakter en edel van gevoelens, reeds bij den eersten stap in den loopbaan der H. bediening, niet voor zich zelfs zullen leven, maar voor anderen,

niet hun eigen belang zullen zoeken, maar de uitbreiding van het rijk van Jesus in aller harten, en die vol zorg om bij de oefening der priesterlijke deugden al die kieschheid van gevoel en beleefdheid in de manieren te voegen, welke men eener goede opvoeding te danken heeft, weldra zullen worden beschouwd, niet alleen als het licht en de steun, maar ook als de sieraad en troost der maatschappij, zich *al voor allen* tonende, met opoffering, tot welzijn der zielen, van tijd, en goed, vrijheid en talenten, ja, van bestaan, gezondheid en leven; want, zoo moet de ware priester zijn: maar, dezulke word in geen twee of drie jaren gevormd. Men kan zelfs staande houden, dat niets het gebrek aan eerste opvoeding kan aanvullen. Onderneemt de opvoeding van éénen jongeling, die reeds te ver in jaren gevorderd is, hoe zullen zijne studiën zijn? flauw, om dat het te laat is, hem den zuiv'ren smaak, het juiste denkbeeld ervan te geven: gebroken, om dat hij wegens zijn ouderdom, spoed maakt, het einde te bereiken; hoe zijne deugd? misschien niet meer zoo zuiver, daar men reeds in zijn karakter eenige valsche plooiën vind, in zijne denkwijze iets bekrompen's, in zijne hebbelijkheden iets onbeschaafds, en daar dit alles, op zijne jaren zeer moeielijk, en zelden geheel te verhelpen is. Men gelove ons op ons woord: wij hebben ons leven midden onder de jeugd doorgebragt; wij hebben ze van nabij gezien en gadegeslagen; ondervinding heeft ons overtuigd, taal en hart zijn het bij ons ééns. Ook heeft het ons innig bedroefd, het bisdom zoo lang beroofd te zien van een gesticht, dat wij als allernoodzakelijkst achten. Van den beginne af, riepen wij, tot deszelfs spoediger oprigting de milde liefde edeler zielen in, en veele stonden met rijke giften gereed. Dat wij wierden door treurige gebeurtenissen verhinderd. Dank zij deze weldoeners! hunne namen staan op eene lijst geschreven, en eens zullen onze lieve kweekelingen voor derzelve welvaart hunne ge-

beden bij de onze voegen met dat dankbaar gevoel, hetwelk den Hemel treft. Intuschen hebben hunne milde bijdragen ons in staat gesteld, de eerste noodzakelijke onkosten te doen, en de daartoe bestemde gebouwen in gereedheid te brengen.

Gij weet, W.B.B., dat wij voornemens zijn dit nuttig gesticht te vestigen in de prachtige Abdij van Hertogenrade gelegen zes uren van Maestricht, tien van Luik, tuschen de twee provincien Luik en Limburg in, maar aan de uiterste grenzen van het bisdom. En, daar de tijden, door Gods barmhartige voorzienigheid over ons vaderland, iets rustiger worden, zoo hebben wij de opening van hetzelfde bepaald op den 17en October aanstaande, en het voorlopig examen der jongelingen, welke verlangen er in opgenomen te worden, op den 21en van den maand september. Wie de abdij gezien heeft, zal moeilijk beslissen wat al treffelijker is, de ruime, luchtige, gezonde fraaie huizing of derzelver heerlijke ligging, hoven en wandelingen. Twee schoone steen-wegen maken den toegank ervan zeer gemakkelijk, en niemand twijfelt er aan, of de vereeniging van zoo veele voordelen is meer dan toereikende, om het onaangename goed te maken, hetwelk de verre afstand voor eenige gedeeltens van ons bisdom oplevert.

Wij zullen in de inrigting der tweede afdeeling van ons Seminarie het ontwerp volgen, dat door de andere bisdommen reeds is aangenomen, en wel op volgende gronden.

I. Die eerste afdeeling staat alleen open voor jongelingen die zich den geestelijken stand willen toewiden, die eenigen trek, eenige neiging voor dien stand gevoelen, en met volle toestemming hunner ouders denzelfden mogen intreden.

II. Het geheele opvoedings-plan zal naar dat doel worden ingerigt. De voornaamste zorg zal voor de vorming van het hart zijn, daar den kiem aller Christelijke en priesterlijke deugden te leggen, daar ijver voor godvrucht en goede werken te ontvlammen. Men zal de innige neigingen leeren onderscheiden, en de roeping beproeven, om zeker te weten, of zij, gelijk Aaron, tot het heilighdom door God zelve worden beroepen. O, groter dienst kan men der jeugd niet be-

wijzen, want, neen, er is geen ongelukkiger mensch, dan een priester zonder roeping; terwijl hij zijnen staat onteert, verwoest hij nog God's erfdeel.

III. De studien zullen dezelve rigting volgen, en zoodanig met de theologischen in verband worden gebragt, dat bijna niemand dan de kweekelingen der eerste afdeeling, den *cursus* der tweede afdeeling met vrucht zal kunnen afdoen.

Dit plan bevat het middelbaar onderwijs of *humaniora* en de wijsbegeerte of *philosophie*.

De *humaniora* hebben eenen lageren en eenen hogeren cursus.

In den eersten leert men gezamenlijk de grieksche en latijnsche, de hoogduitsche en Fransche talen. Deze laatste is de taal van het gesticht, alhoewel men van de *syntaxis* af de jeugd ook zal gewennen, zich in het latijn uit te drukken.

In den tweeden zal men de zuivre beginselen der letterkunde doen putten uit de beste schrijvers der oudheid en nieuwere tijd, zoo wel geweide en kerkelijke als heidensche en wereldlijke dichters en redenaren, die men zal leeren elkander tegenoverstellen, en bij vergelijking beoordeelen. Hierdoor zal men trachten eenen zuiveren smaak voor Kanzelwespreekendheid te vormen, terwijl men niet alléén van stel- en schoone schrijfrant, maar ook van uitspraak en voordragt veel werk zal maken.

Op beide cursussen zal er een allgrondigst onderwijs gegeven worden in den godsdienst, zoo wel wat het dogma en de geschiedenis, als de zedeleer betreft; bij dit onderwijs, hetwelk tot inleiding voor hogere studien dienen moet, zullen alle bij-takken van onderrigt, over aardrijkskunde, geschiedenis, oudheden, etc., gevoegd worden, in zoo verre althans deze de wetenschap van den godsdienst volmaken.

De cursus der philosophie zal twee jaren duren, en bevatten de beredeneerde geschiedenis der oude en nieuwere wijsbegeerte, de logica, metaphysica en ethica, dat is redeneer-, bovennatuur- en zede-kunde, alsmede de beginselen der natuur- en wiskunde. Men zal zich beijveren de volmaakte overeenkomst aan te toonen tuschen de gronden

der zuiv're wijsbegeerte en die der theologie, ten einde voor de dogmatica en polemica des te scherper wapenen tegen alle dwalingen te leveren.

IV. Om dit ons doel zeker te bereiken, hechten wij aan de aanneming der kweekelingen onzer eerste afdeling eenige voorwaarden die wij zoodanig willen handhaven, dat niemand ons ten dezen zou kunnen misleiden zonder zich aan ernstige onaangenameheden bloot te stellen.

1. Vooreerst, gelijk gezegd is, wij nemen alleen dezulken aan die ten minsten een begin van roeping tot den geestelijken staat gevoelen, en volkomen vrij zijn deze roeping te volgen.

2. Zij moeten tot het bisdom behoren, of den vasten wil hebben, zich in hetzelfde te vestigen.

3. Zij moeten van eerbare ouders zijn en die genoegzaam bemiddeld zijn, om in de kosten der studien en daarstelling van eenen priesterlijken titel te voorzien.

Het is er verre van af, dat wij de armen verstooten, wanneer deze alle ware kentekenen eener zuiv're roeping in zich vereenigen; in tegendeel wij zijn overtuigd, dat God dikwijls door dusdanige gezegende kinderen, even gelijk eertijds door arme vischers, groote zaken doet, en zoo menigmael zulke uitverkorenen, dewelke kundige en ijverige herders altoos gemakkelijk van de menigte kunnen onderscheiden, zich zullen aanbieden, zullen wij ze met liefde en zorg aannemen; maar in 't algemeen geven wij de voorkeur aan die roepingen, welke in meer gegoede volksklassen gevonden worden, vooreerst om dat men daar meer rekenen kan op de zuiverheid der bedoelingen die na den geestelijken stand doen uitzien; dan ook, om dat de eerste opvoeding er beter is, en eindelijk, om dat de ondervinding leert, hoe zeer een volslagen gebrek aan persoonlijke middelen van bestaan, ook de deugzaamsten menschen in menig geval in de bitterste verlegenheid brengt.

Wij hebben het noodig geacht, ten einde kost en huishouding op eenen deftigen burger-voet te brengen, het kost-geld, even gelijk in de 2e afdeling der Seminarie op 200 guldens N.L. te bepalen. Dan, overwegende, hoe

veele diergene, welke hun studien reeds begonnen hebben, niet zouden in staat zijn, hetzelfde geheel te voldoen, zullen wij uit onze eige middelen, ook reeds dit jaar, aan min vermogende, eenige beurzen uitdelen, ten getalle van 25 halve van 100 guldens N.L. en 50 kwartbeurzen van 50 guldens, mits zij met rede hierop aanspraak kunnen maken

Het *Prospectus* van het gestigt zal het overige verklaren.

4. De jongelingen moeten ten minsten twaalf jaar oud zijn, gezond van ligchaam, van goeden imborst, en ordentelijke opvoeding, bekwaam, vlug te lezen en te schrijven, onderrigt in de gronden hunner moedertaal en der Rekenkunde, en die blijkbaar, althans door hunne vatbaarheid in de kristelijke leer, voor studien geschikt zijn.

Men zal, degenen die zich aanbieden, zorgvuldig over één en ander ondervragen, alsmede over de vakken, waarin zij reeds zouden mogen gestudeerd hebben.

V. Ieder een moet voorzien zijn:

1. Van zijn doopceel.

2. Van een getuigschrift des E. H. Pastoors der Parochie alwaar hij is opgevoed, betreffende zijn geregeld en stichtend gedrag, alsmede de hoop die men op zijne roeping tot den geestelijken stand voeden kan, zoo wel wegens zijne geestvermogens, als wegens zijne genegenheden, hebbelijkheden en karakter.

3. De getuigschriften der H.H. Professoren onder dewelke hij zou gestudeerd hebben, inhoudende onderanderen de plaatsen die hij in de *compositien* bekomen heeft.

Wat reeds elders gezegd is, herhalen wij: voortaan zal er des jaars maar één examen zijn, en niemand word aangenomen dan die hetzelfde heeft bijgewoond.

Mogen onze liefderijke dioecesanen voortgaan tot voltrekking van het nuttigste aller goede werken het hunne bijtedragen, en de Hemel hunne en onze pogingen zegenen!

En zal deze worden voorgelezen, in alle parochie-diensten op zondag na den ontvangst, en de Parochianen zoo veel mogelijk worden uitgelegd.

Gegeven te Luik, onder onze handteeke-

ning, ons zegel en de tegenhandteekening van de Secretaris van het bisdom, den 26 augustus 1831.

† L. S. †

† CORNELIUS, Episc. Leod.

Op Bevel,

J. VAN DEN ACKER, Secret.

Te Luik, bij Kersten, drukker van 't Bisdom.

Aan de achterzijde:

Adhortamur venerabilem clerum districtus Horstensis ac Sittardiensis aliarumque Ecclesiarum nobis quâ Adm. Ap. subjectarum, ut ad praesens Mandatum se conformare velint. Leodii hâc 26-a augusti 1831.

J. A. BARRETT, Adm. Ap. et Rmi
Dni Ep. Leod. Vicarius gen.